

Paul Auster Escriptor

« Els Estats Units viuen una guerra civil d'idees »

Text i fotografia:
Carles Domènec

El fill d'un amic íntim de Paul Auster (Nova Jersey, 1947), l'escriptor israelià David Grossman, morí fa dos estius al conflicte del Líban. La tragèdia copejà Auster, que recorda quan comentava amb el jove les seves novel·les. A *Un home a les fosques*, que publica Edicions 62 a la col·lecció El Balanci en català (i Anagrama en castellà), l'autor reinventa aquella pèrdua amb una història de l'impacte de la guerra sobre una família.

Com va començar a escriure la novel·la?

Un dia vaig imaginar-me el protagonista del llibre. No sé d'on venia, però ja era present a la meva ment i em vaig anar ficant a la seva pell. Coneixia què volia escriure i a on volia arribar. El més estrany és que un dia no tens res i uns minuts després, de cop i volta, ja tens la idea.

August Brill, el protagonista, pateix insomni i inventa històries.

Durant les nits d'insomni es tendeix a recuperar els aspectes més negatius de la teva vida, suposo que a causa de la fosca. Li dones voltes al sentit de tot plegat. Brill passa per una d'aquestes fases d'insomni.

És aquest insomni una metàfora?

No crec en els símbols de la literatura. Com a lector, tothom pot interpretar, però jo no he analitzat els Estats Units. M'interessava el personatge i la seva situació interna durant una nit d'insomni.

Alguns crítics que han escrit sobre el seu llibre destaquen la fractura entre Nova York, i els estats més oberts del seu país, amb l'Amèrica més profunda.

Els Estats Units és un país dividit. Hi ha una mena de guerra civil, sense pistoles ni bales però amb paraules i idees. És com

«Acabo de llegir que el 44 per cent dels nord-americans no creuen en l'evolució de Darwin. Pensen que el món es va crear en sis dies. Jo no puc mantenir una conversa amb aquestes persones sobre qualsevol tema. I això és extrapolable a 500 temes més que ens afecten»

«Si Obama perd serà exclusivament perquè és negre. En els propers mesos sabrem fins a quin punt els Estats Units és un país racista. En condicions normals, si el candidat fos blanc i després d'una terrible presidència de George Bush, ningú no dubtaria que el candidat demòcrata guanyaria»

viure a països diferents. Acabo de llegir que el 44 per cent dels nord-americans no creuen en l'evolució de Darwin. Pensen que el món es va crear en sis dies. Jo no puc mantenir una conversa amb aquestes persones sobre qualsevol tema. I això és extrapolable a 500 temes més que ens afecten.

A qui votarà?

A Obama. Té un bon temperament per a ser president i sap mantenir la calma sota pressió, mentre que McCain és impulsiu. Si Obama perd serà exclusivament perquè és negre. En els propers mesos sabrem fins a quin punt els Estats Units és un

país racista. En condicions normals, si el candidat fos blanc i després d'una terrible presidència de George Bush, ningú no dubtaria que el candidat demòcrata guanyaria.

Un home a les fosques explora les relacions entre els membres d'una família marcada per una tragèdia.

Aquest llibre és sobre els sentiments íntims i la interacció dels tres membres d'una família en una determinada situació. Brill i la néta Katia s'ajuden. Escric sobre una certa comunicació sense paraules entre ells i plena de tendresa. És el meu llibre en què els personatges parlen més obertament dels seus sentiments. Katia vol conèixer els detalls del matrimoni dels seus avis, i aquesta curiositat amaga una forma molt forta d'amor.

Vostè participa de la producció de cinema nord-americà independent.

L'any passat vaig presidir el jurat al festival de cinema de Sant Sebastià, i dos dels premis van ser per a nord-americans. La nit dels guardons vaig parlar amb ells i em van dir que no podien estrenar les seves pel·lícules al nostre país, i això que són dos directors molt importants. A Europa les petites productores poden acollir-se al finançament públic, però als Estats Units tots els diners provenen d'iniciatives privades. És per això que Woody Allen fa anys que no roda als Estats Units, com Jim Jarmusch, o jo mateix, que vaig anar a Portugal perquè rebíem finançament de l'estat.

No li agrada que adaptin les seves novel·les al cinema.

Cada vegada que adapten una bona novel·la al cinema ho fan malament. Amb un llibre de més de 150 pàgines han de tallar tant que no surt mai bé. Només es poden adaptar novel·les curtes, o un *thriller*. Per exemple *El amor en los tiempos del cólera* de García Márquez o *Jo vaig servir al Rei d'Anglaterra* de Bohumil Hrabal són dues obres magnífiques convertides en pel·lícules dolentes.

I què en pensa, sobre l'adaptació al còmic de *La Ciutat de vidre*?

És un treball excel·lent. Sembla un *storyboard* d'una pel·lícula. Vaig posar una condició. Podien suprimir el que volguessin de l'obra original però no podien inventar cap paraula que jo no hagués escrit.